

Law and Social Transformation in India

Duration: 3 Hours 30 Minutes

Total Marks: 100

PART -A Short Questions

Write Short Notes on **ANY TEN** from the following:

Each Question Carries **Three (3) Marks**.

1. Objectives of The Right of Children (Free and Compulsory) Education Act, 2009 / बालकांचे हक्क (विनामूल्य आणि सक्तीचे) शिक्षण कायदा, 2009 ची उद्दिष्टे
2. State the relationship between Law and Society / कायदा आणि समाज यांच्यातील संबंध सांगा.
3. Discuss the salient features of Dowry Prohibition Act, 1961/ हुंडा बंदी कायदा, 1961 च्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा
4. Impact of industrialization on environment. / पर्यावरणावर औद्योगिकीकरणाचा परिणाम
5. Reforms in Family Laws / कौटुंबिक कायदांमध्ये सुधारणा
6. Formation of Linguistic states / भाषिक राज्यांची निर्मिती
7. Agrarian Reforms in India / भारतातील कृषी सुधारणा
8. Reform of Court Processes / न्यायालयीन प्रक्रियेत सुधारणा
9. Any three recommendations of Sarkaria Commission on division of area on the basis of Language / भाषेच्या आधारे क्षेत्रफळाच्या विभाजनाबाबत सरकारिया आयोगाच्या कोणत्याही तीन शिफारशी .
10. Comment on M. C. Mehta v. State of Tamil Nadu / एम. सी. मेहता वि. तामिळनाडू राज्य यावर टिप्पणी.
11. Customs as the source of law- Explain/ कायद्याचा स्रोत म्हणून चालीरीती व परंपरा- थोडक्यात लिहा.
12. What are the criticisms of Roscoe Pound's Theory of Social Engineering?/ रोस्को पाउंड च्या सोशल इंजीनीअरींग सिद्धांतवारिल टीका काय आहेत?
13. Plea bargaining in criminal law / फौजदारी कायद्यात प्ली बार्गेनिंग
14. National Commission for Minorities. / राष्ट्रीय अल्पसंख्याक आयोग

15. Regional language as the necessity for medium of instruction- Explain / प्रादेशिक भाषा ही शिक्षणाच्या माध्यमाची गरज-स्पष्टीकरण

PART B - Descriptive Questions

Write answers of **ANY SEVEN** from the following:

Each Question Carries **Ten (10) Marks.**

1. "The gender discrimination most often invades dignity of life and right to privacy of women." Elucidate. / "लैंगिक भेदभाव बहुतेकदा जीवनाच्या प्रतिष्ठेवर आणि स्त्रियांच्या व्यक्तीगत अधिकारावर आक्रमण करतो" स्पष्ट करा.
2. 'Secularism is a positive concept of equal treatment of all religions'. Elaborate this statement with reference to decided case laws in India. / 'धर्मनिरपेक्षता ही सर्व धर्मांना समान वागणूक देण्याची सकारात्मक संकल्पना आहे'. हे विधान भारतातील न्यायीक निर्णयांद्वारे विस्तृत करा.
3. Examine the modernization as a value and reform of justice delivery system. / न्याय वितरण प्रणालीचे मूल्य आणि सुधारणा म्हणून आधुनिकीकरणाचे परीक्षण करा.
4. Explain the Constitutional provisions pertaining to 'non-discrimination on the ground of the caste.' / 'जातीच्या आधारावर भेदभाव करता येत नाही' यासंबंधित घटनात्मक तरतुदी स्पष्ट करा.
5. Explain the interaction between law and tradition with special reference to polygamy and maintenance in India. / भारतातील बहुपत्नीत्व आणि देखभाल या विशेष संदर्भात कायदा आणि परंपरा यांच्यातील परस्परसंवाद स्पष्ट करा.
6. "The Directive Principles of State Policy, enshrined in Part IV of the Indian Constitution reflects that India is a welfare state". In light of this statement discuss on social security legislations. / "भारतीय राज्यघटनेच्या भाग IV मध्ये निहित राज्य धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे भारत एक कल्याणकारी राज्य असल्याचे प्रतिबिंबित करतात". या विधानाच्या प्रकाशात सामाजिक सुरक्षा कायद्यांवर चर्चा करा.
7. What are the various issues and challenges of Naxalite movement in India? / भारतातील नक्षलवादी चळवळीतील विविध समस्या आणि आव्हाने कोणती आहेत?

8. Discuss the significance of "The Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition and Redressal) Act, 2013" / "कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ (प्रतिबंध, प्रतिबंध आणि निवारण) कायदा, 2013" चे महत्व स्पष्ट करा.
9. Reservation policy and scheme embodied in the Indian Constitution has yet achieved its stated goal or not? Explain in relation to concept of social justice in India. / भारतीय राज्यघटनेतील आरक्षण धोरण आणि विविध योजना यांनी अद्याप आपले उद्दिष्ट साध्य केले आहे की नाही? भारतातील सामाजिक न्याय संकल्पनेच्या संबंधात स्पष्ट करा.
10. Explain the 'Prison Reforms' in India. / भारतातील 'कारागृह सुधारणा' स्पष्ट करा.
11. Discuss the manner in which disputes can be resolved amicably without approaching to the Courts in India. / भारतातील न्यायालयांकडे न जाता सौहार्दपूर्वक पद्धतीने वाद मिटवले जाऊ शकतात त्यावर चर्चा करा.
12. Discuss the legislative provisions related to the child adoption in India. / भारतात मूल दत्तक घेण्याशी संबंधित कायदेविषयक तरतुदींची चर्चा करा.

20/1/2023 C
FyLLm-II / ATKT

Duration: 3 Hours

Total Marks: 100

- N.B:-
- 1) Attempt **any Four** questions./ कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 - 2) **All** questions carry **equal** marks./ सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - 3) Cite relevant case laws./ संबंधित न्यायालयीन निर्णय लिहा.

1. Analyse in detail 'Law as an instrument of Social Change.'/'कायदा हे सामाजिक परिवर्तनाचे साधन ' यावर तपशीलवार विश्लेषण करा.
2. Critically analyse whether religion is a divisive factor in India? / धर्म भारतामध्ये समाजाचे पृथक्करण करतो का? स्पष्ट करा.
3. Discuss in detail legislative framework for the Empowerment of Women in India./ भारतातील महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी कायदेविषयक तरतुदींची तपशीलवार चर्चा करा.
4. What are the causes of Child abuse in India? Discuss the role of judiciary for the prevention of Child abuse in India. / भारतात बालकांच्या शोषणाची कोणती कारणे आहेत? भारतातील बालकांचे शोषण रोखण्यासाठी न्यायालयाच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
5. Examine in detail Prison reforms in India./ भारतातील कारागृह सुधारणांचे तपशीलवार परीक्षण करा.
6. Describe the constitutional safeguards with reference to Reservation Policy in India./ भारतातील आरक्षण धोरणाच्या संदर्भात घटनात्मक तरतुदींचे वर्णन करा.
7. Write short notes on **any two** of following-/खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा-
 - a. Naxalite Movement: causes and measures/ नक्षलवादी चळवळ: कारणे आणि उपाय
 - b. Plea Bargaining/ प्ली बार्गेनिंग
 - c. Industrial reforms / औद्योगिक सुधारणा
 - d. Adoption of child and related problems/ मूल दत्तक घेणे आणि संबंधित समस्या
